

საქართველოს სსრ შინაგარე საქმეთა და სპორტის სახელმწიფო კომიტეტისა და პროფკავშირთა რეპუბლიკური საბჭოს ორგანო
ОРГАН ГОСУДАРСТВЕННОГО КОМИТЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ И СПОРТУ И РЕСПУБЛИКАНСКОГО СОВЕТА ПРОФСОЮЗОВ

7 ნოემბერი, საბჭოთა, 1989 წ. № 214 (10 183) შპსი 3 კპპ.

გამოცემის 1934 წლის 13 აპრილიდან

თვის მონაგარი

ერთი დღით ადრე მოხსული...

პიონერული უთუოდ შეამჩნევდა, რომ ჩვენს „თვის მონაგარს“ წლებულს, განსაკუთრებით უკანასკნელი ექვსი თვის განმავლობაში, სულ სხვაგვარი ელფერი დაედო. იგი, თუ შეიძლება ითქვას, ერთგვარად პოლიტიკურიც გახდა. ეს ბუნებრივიცაა — საქართველოში შექმნილმა პოლიტიკურმა ვითარებამ, კერძოდ ეროვნული სულის გამოღვივებამ, სპორტულ მოძრაობასაც თავისი კვალი დაატოვა, რაც, რაღა თქმა უნდა, ბუნებრივი მოვლენაა. ახლა სპორტში მიღწეულ მოვლენებს სწორედ ეროვნულ პრიზმაში განვიხილავთ. აქამდე თუ „თვის მონაგარში“ უშუალოდ სპორტულ სარბიელზე მოპოვებულ წარმატებებს ვისვენებდით. ახლა ამ რბიერით სავრთოდ საქართველოს სრულა სუვერენიტეტისაკენ მიმავალ გზაზე სპორტულ სფეროში წინგადადგმულ ნაბიჯებსაც თავის ადგილს ვუჩვენებთ.

ამ მხრივ ოქტომბერი განსაკუთრებით გამორჩეული, უფრო მეტიც, ისტორიული აღმოჩნდა.

პი, ეს ისტორიული მოვლენაც: 8 ოქტომბერს თბილისში გაიმართა საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის (სეოკ-ი) დაამუშავებული კონფერენცია. კონფერენციამ აარჩია სეოკ-ის შემადგენლობა და რეზოლუციაც მიიღო. თუ არ ჩავთვლით ბალტიისპირეთს (მათ ასეთი კომიტეტი საბჭოთა კავშირის შემადგენლობაში შესვლამდე ჰქონდათ), საქართველო სსრ კავშირის რესპუბლიკებიდან პირველია, რომელმაც ასეთი ნაბიჯი გადადგა.

ახლა დიდი ბრძოლაა საქირო, რომ სეოკ-ი საერთაშორისო ოლიმპიურმა კომიტეტმა აღიაროს. ნათქვამია, ერთი დღით ადრე მოხსული ერთი დღით ადრე მოიმკებო. ეს თუ ახეა, მაშინ ადრე თუ გვიან, იმ მოსამკელსაც სხვებზე უფრო მოვიწყობთ.

მანვე, სეოკ-ის აღიარების შემთხვევაში როგორი შანსები ექნებალ-ჩვენს სპორტსმენებს? უნდა ითქვას, რომ სპორტის რამდენიმე ხანობაში არა იყო პირად, გუნდურ ჩათვლაშიც კი ბრწყინვალე პერსონაჟები გვაქვს. ერთ-ერთი ასეთი ხანობა ძიუდო განსაკუთრებით ხანობაში აღიარების შემთხვევაში წარმომადგენლებმა თავიანთი სიძლიერე ოქტომბერშიც დაამტკიცეს.

თანაც ორ უდიდეს შეჯიბრებაში. ამ მხრივ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო ბელგრადში გამართული მსოფლიო ჩემპიონატი. აქ საბჭოთა კავშირის შემადგენლობაში საქართველოდან ოთხი ძიუდოიტიც გამოდიოდა, რაც ჩვენთვის რეკორდული და გუნდის ნახევარი აღმოჩნდა. ბელგრადიდან ოთხივე მედლებით დაბრუნდა. ჩემპიონები გახდნენ ვორელი კობა კურტანიძე და მარტყოფელი ამირან ტოტიკაშვილი; ვერცხლის მედალი დაისაკუთრა ქუთაისელმა აკაკი კობორაძემ, ბოლო გორელი გიორგი თენაძემ ბრინჯაოს მედლით დაგვიბრუნდა. ქართველი ძიუდოისტების წყალობით სსრ კავშირის ნაკრებმა გუნდურ პირველობაში, ისტორიაში პირველად, გამარჯვება მოიპოვა.

ჩვენი სპეციალისტები დარწმუნებულნი არიან, ბელგრადში საქართველოს ძიუდოისტები ცალკე გუნდად რომ გამოსულიყვნენ, გუნდურ პირველობაში მეორე ადგილზე გასულ იაპონელებს 1-4 ქულით აჯობებდნენ.

ქართველმა ძიუდოისტებმა დიდად გამოიჩინეს თავი ავსტრიაში გამართულ ევროპის გუნდურ ჩემპიონატშიც. აქ საბჭოთა ნაკრები შემადგენლობაში სხვა უმოდო ელადიმერ დგებუაძე და ქუთაისელი დავით ნახალიშვილი გამოკოდნენ

7 ნოემბერი — დიდი ოქტომბრის სონიალისტური რეპოლუციის 72 წლისთავი

გუნდი ჩემპიონი გახდა, რაშიც დიდი წვლილი შეიტანა ჩვენს ფაუნდებს, რომლებმაც თავიანთ წონებში ყველა აჯობეს და შინაორი ოქროს მედლით დაბრუნდნენ.

მონღოლეთის დედაქალაქ ულანბატორში გამართულ ახალგაზრდათა ვესტფალი სტილის მოქიდავეთა მსოფლიო პირველობაზე გორელმა გიორგი ხინჩიაშვილმა უძლიერესი ხაზით მოიპოვა.

ოქტომბერში საქართველოს მოქიდავეებიდან თავი გამოიჩინა თბილისელმა მერაბ ვალიევამაც, მან ბაქოში გამართულ თავისუფალი სტილით მოქიდავეთა საქართველო თანის გათამაშებაში პირველი ადგილი დაიკავა.

თბილისელ ნინო ხალუქვაძეს ლამის ყოველ „თვის მონაგარში“ მოვიხსენიებთ და „იძულებულნი“ ვართ მის ხახუნს გვირდო ვერც ახლა ავფაროთ. ასეთი „იძულებული“ მეტად ხასიათოვნია, მით უმეტეს, რომ ნინომ მიუნენში გამართულ ტურნის მხროლვეთა მსოფლიო თანის გათამაშებაში, ტრადიციისამებრ, კარგი პირველი ადგილი არ აკმაყვა. იგი უძლიერესი იყო როგორც ტვივის სროლაში (მპ-5), ისე პნევმატური პისტოლეტით ასპარეზობაში (პპ-2).

ბამარჯშაძეებში ტრადიციად აქციეს ქუთაისელმა რაბახიბებმაც. მათმა გუნდმა „აია“ საქავშირო ჩემპიონატში ზედზედ მესამედ გამარჯვა. ქუთაისელებმა ქუთაისშივე, ჩემპიონატის დაწყებამდე ერთი ტურით ადრე გაინაღდეს ოქროს მედლები.

თბილისელ წყალბურთულ ქალთა გუნდმა „ვერიამ“ ბოლო წლებში დიდი აღმავლობა ვანიცადა — მრავალ საქავშირო შეჯიბრებაში სხვადასხვა საპრიზო ადგილები მოიპოვა. ამიტომ ისინი პირველი საქავშირო ჩემპიონატის ერთ-ერთ ფავორიტებად ითვლებოდნენ. მათაც არ გაგვაწილეს და ზაპოროფიდან ოქროს მედლებით დაგვიბრუნდნენ.

ბოლო წლებში აღმავლობის გზაზე არიან საქართველოს სპორტის ტექნიკური სახეობის — მოტო-მრავალჭიდის წარმომადგენლებიც. ისინი ოქტომბერში ბრანსკში გამართულ პირველ საქავშირო ჩემპიონატში მონაწილეობდნენ. ჩვენი გუნდი გამარჯვებულ ლიტვის გუნდს

მხ. მ-4 33

გაგალითს იძლევა ქალიბანი

პირველი ლიგის კალათბურთულ ქალთა გუნდების წლებადილ საქავშირო პირველობაში წარმატებით ასპარეზობენ საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სპორტსმენები, რომლებიც ლიდერთა შორის იმყოფებიან. გასულ შაბათ-კვირას მათ პენზის „სპარტაკს“ უმასპინძლეს. პირველი მატჩი ჩვენმა გოგონებმა აქტიურად ანიჭეს. მე-15 წუთისთვის მათ ანგარიშში საგრძობ სხვაობას მიაღწიეს — 39:26.

მეორე ნახევარში სტუმრებმა პრესინგს მიმართეს და ხუთიოდ წუთში ანგარიში გაათანაბრეს — 51:51. მაგრამ ეტობა, სპარტაკელები ძალიან გვირინენ შეტევით. რისთვისაც დაისაჯნენ კიდევ. ჩვენმა კალათბურთელებმა ზუსტად ერთ წუთში ზედიზედ 8 უბასუხო ქულა აიღეს. მართალია, სტუმრებს პრესინგი შემდეგაც არ შეუწყვეტიათ, მაგრამ თბილისელებს არ გაჭირვებიათ მატჩის გამარჯვებამდე მიყვანა — 85:77. მასპინძელთაგან თავი გამოიჩინეს მ. მხიციანე — 22

ქულა, კალათბურთში სტუმრები ლორიამ — 17 ქულა სტუმრებთან გან — 5. პავლოვამ 18 ქულა შეტოქეთა დაწველაში შეიტანა. ლრის დასაწყისში დაწინაურდნენ სპარტაკელები, მე-9 წუთისთვის ისინი მატჩს იტყობნენ ანგარიშით 21:8. ჩვენს გოგონებს ზუსტად ამდენივე დრო დასჭირდა მლოგმარეობის გამოსისწორებლად. მე-16 წუთზე თბილისელები ქულით გავიდნენ წინ. შემდეგ მასპინძლები მტკიცედ ფლობდნენ უპირატესობას, განსაკუთრებით გვიდა გამოცუთ გუნდის კაპიტანი ნატო ლორია, პენზელბმა მის ინდივიდუალურ სწრაფ გარღვევებს ვერაძერი ფაუპირისპირეს. ამ დღეს მან 30 წუთი დაჰყო მოედანზე და 32 ქულა შეისძინა კოლექტის. ჩვენმა გოგონებმა საბოლოოდ იმარჯვეს ანგარიშით 89:67 და გათამაშების ცხრილში მე-7 გამარჯვება ჩაინერეს. ახლა ისინი 8 და 9 ნომერში გორკის „სრომთი რეზერვებს“ უმასპინძლებენ.

ვაჟა დანელია.

რეკვიკა

გაქვსა მოთაგავე

„გურიის“ ქომაგთა მხურვალე მხარდაჭერა და გულშემატკივრობა გუნდის მეთორმეტე მოთამაშის ტოლფასია, — განაცხადა ერთ-ერთი ინტერვიუთი ლანჩხუთელთა მთავარმა მწვრთნელმა მიხეილ ფომენკომ. ამ კიდევ:

— 1981 წლის 18 მაისს ქართული დოლის ხმა რომ მომწვდა დუნელდორფის სტადიონის ტრიბუნებთან, გაათქციეული ძალით ვეკვეთე „კარლ ცეისის“ კარს და გოლტი გავიტანე, — იგონებს ხშირად ვ. გუციავი.

დიას, თენამედროვე სპორტში. როცა ყოველი შეხვედრა უადრესად ექსტრემალური ხასიათისა. ნებისმიერ წვილიმანს გუნდისთვის ფასდაუდებელი სამსახურის გაწევა შეუძლია, რასაც თამაშის ბედის შემოტრიალებაც ძალუძს, აღარას ვამბობთ „საკუთარი ხარბილის“ უპირატესობაზე. ამიტომაც მიგვაჩნია, რომ შინ, თითქმის, კედლების მხარდაჭერასაც ვჭრძნობთ. აი, კალათბურთულ ქალთა I ლიგის საკავშირო პირველობის მორიგ მატჩის, რომელიც გასულ კვირას თბილისის ვ. ი. ლენინის სახელობის სპორტდარბაზში გაიმართა, მასპინძელთათვის, საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ჯერადის საკუთარი კედლების უპირატესობა მთლიანად გვაქრა და საქუთროს გაღალღებულნი პენზის „სპარტაკს“ მოთამაშეები იყვნენ, რადგანაც მთელი თამაშის განმავლობაში დარბაზში იფრქვეოდა რუსული „ჩანტუშეების“ მანგში ოლგა ვორონცისა და სხვათა შესრულებით, რომელსაც „მაია“ გაღმოსცემდა. ეს ის მუსიკალური პალეაროდა პროფესიონალ მოკეიტთა მატჩების დროს რომ გაისმის. არა, „ჩანტუშეები“ ვაისმოდა მთელი თამაშის მსვლელობისას, ყურთასმენა მიჰქნდა და ხელს უშლიდა თამაშის ნორმალურ მსვლელობას.

და რაც მთავარია, ვერაფერ დაადგინა, ვისი თაონობა იყო. კალათბურთის ასეთი მუსიკალური „გაფორმება“, რომელიც შეიქვეპოთამაშედ მოველთა პენსელებს.

ვ. უნანიანი.

ქეთევან ლოსაბერიძე: „მჯერა ამ გოგონების...“

ბოლო ხანს ხამი ნიჭიერი ქართველი მოისარი გოგონას წარმატებებმა იმედით გაგვახსენა ქეთევან ლოსაბერიძის დიდი გამარჯვებები. იქნებ ბევრისთვის საინტერესო გამოდგეს ჩვენი ხახუნოვანი მშვილდოხნის აზრი თავის უმცროს კოლეგებზე, რომელსაც ამ წვილიში გათავაზობთ.

მითხვანნი კარგა ხანია აღარ გამოდის სარბიელზე. მისი წასვლის შემდეგ მშვილდოხნობის მოყვარულებსაც „დიდი შესვენება“ ჰქონდათ, რადგანაც სახელოვანი ჩემპიონის შემცვლელი არა და არ მოიხანა. ბოლო დროს კი ისევ გამოკრთა იმედის სხივი, სარბიელზე

(მხ. მ-4 33).

გონდროებას რა ჰქნა

რამდენიმე საბჭოთა კავშირის დამსახურებული მწვრთნელი, საქართველოში ძიუდოს გავრცელების ერთ-ერთი პიონერი ბიძინა მანიაშვილი გვგეტყობს და სხვათა შორის თავისი განზრახვა გაცვიზიარა: — ვაწინი მივდივარ, ძიუდოში ხეშინაარბი უნდა ჩავატარო, ადრე ვიყავი იქ და აღფრთოვანებული დავრჩი, ამ პატარა და პატარალოვით ლამაზ ქალაქში რამდენი სპორტული ბაზა ჰქონიათო; რაიონის ხელმძღვანელობა და პირადად მისი თავკაცი ნოდარანდრიაძე დაგაგებულნი არიან ფიქულტურისა და სპორტის განვითარებას. ამიტომ ურიგო არ იქნება თუ თქვენც გაზეთის საშუალებით მათს მავალითს მისხაძს გავხდითო.

ბატონი ბიძინას შემოთავაზებული მანქანით ვისარგებლეთ და ვანა ვესტუმრეთ.

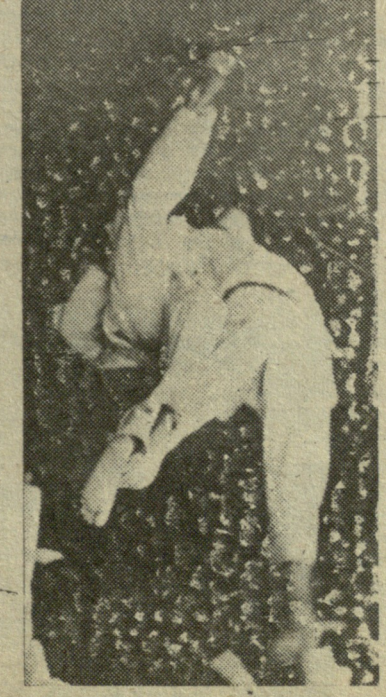
რა იყო

ათიოდე წლის წინ ვანის რაიონში სპორტის ორალ-ორი სახეობა იყო დანერგილი — ფეხბურთი და თავისუფალი კიდაობა. ამ ორ სახეობას ემსახურებოდა ქალაქის კეთილმოწყობელი ცენტრალური სტადიონი, ორი სასკოლო

სპორტული დარბაზი და ერთიც კრის დარბაზი — თუქცა, ეს უკანასკნელი აღარც მოქმედებდა.

ფეხბურთი კი ვახსენეთ, მაგრამ ამ მხრივ ვანელები ბევრით ვერაფრით იწონებდნენ თავს. ერთ დროს სანაქებო „სულორი“, რომელიც სპორტული დარბაზის მოხმარებას ემსახურებდა, დარბაზს დაუბრუნდა და ვანის სპორტული დარბაზი უკვე აღარ იმყოფებოდა.

მხ. მ-3 33

მონღოეზაჲ რა ჰქნა

(დასასრული)

კავშირო გათამაშებაში მონაწილეობდა, 1978 წლისთვის საქართველოს პირველობის მეორე ჯგუფში გამოდიოდა. მოკეთებულ გულს ვერც თავისუფალი სტილით, მოკიდავეები უხარებდნენ. აი, ასეთი არასახარბიელო მდგომარეობა დახვდა ვანის რაიკომის ახალ მდივანს ნოდარ ანდრიაძეს თავისი მოღვაწეობის დაწყების პირველ წელს.

ნოდარ ანდრიაძე: — ფეხბურთი ჩემთვის სისხლხორცული საქმე იყო, ლატვიის სასოფლო-სამეურნეო აკადემიაში რომ ვსწავლობდი, სპორტის ამ სახეობაში სასწავლებლის დირსებას ვიცავდი. ფეხბურთმა დიდი როლი შეასრულა ჩემი მსოფლმხედველობის ჩამოყალიბებაში. რაიონის ხელმძღვანელად დანიშნისთანავე მიზნად დავისახე ყოველმხრივ შემეწყო ხელი, რომ

„სკულორს“ ძველი რეპუტაცია დაებრუნებინა. ფეხბურთი ხალხის ყველაზე საყვარელი თამაშია. მოგვსვენებთ, გულშემოტიკიერები არაფერს განიცდიან ისე მტკიცეწოდ, როგორც თავიანთი გუნდის დამარცხებას. შემდეგ წელსწინ ჩვენი გუნდმა მეორე ჯგუფიდან პირველში გადაინაცვლა. ათი წლის განმავლობაში „სკულორმა“ ორჯერ მიაღწია საქართველოს თასს, მესამეჯერ პრიზიორთა შორის იყო... მაგრამ, საბედნიეროდ, მივხვდი, რომ მართო ფეხბურთზე გადაგება არ შეიძლებოდა.

რა გაკეთდა

მაღე ვანის რაიონში მტკიცედ მოიკიდა ფეხი ქართულმა კიდაობამ და სამზომ, მაგრამ, ცხადია, არც ეს იყო საკმარისი. ყველა მოზარდს თავისი სურვილისა და მიღრეკილების შესაფერისად უნდა ვეარჩიო. ამისთვის სპორტული ბაზები იყო საკმარისი, მათს ასაშენებლად კი მართო სურვილი არ ჰქონდა, რაღაც თანხაც უნდა გქონდეს... რაიონის არ ჰქონდა ამის საშუალება. მაგრამ, თურმე შეუძლებელი არაფერია, როდესაც დიდ მონღოელებს შესაფერისი ნებისყოფა და მიზანდასახულობაც ახლავს...

ამჟამად რაიონში არის ცენტრალური სტადიონი, 18 ფეხბურთის, 23 კალათბურთის, 57 ფეხბურთის, 13 ხელბურთის მოედანი. ამას გარდა მოქმედებს 13 სპორტული დარბაზი, საქართველო კლუბი „პრიგო“, კრივის დარბაზი, დახურული სტანდარტული ტიპის ტირი და ცენტრალური სარაიონო სპორტული დარბაზი. ამას უნდა დავუმატოთ ათი რვაწლიანი და საშუალო სკოლა, რომელთაც საქმალ დიდი, არასტანდარტული დარბაზები აქვთ. ჩამოთვლილი სპორტული ბაზების 80 პროცენტზე მეტი ბოლო ათი წლის მანძილზე აიგო.

სპორტული საქმიანობა

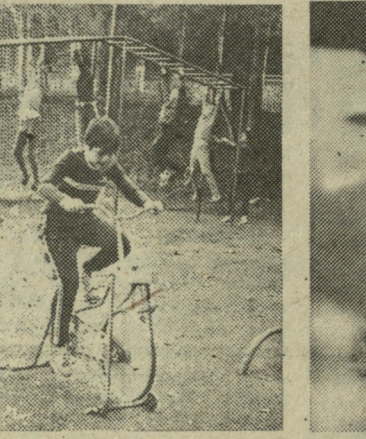
ბარდამენის ხელი სპორტულ სექციებსაც შეეხო. ამჟამად ვანის რაიონში ფეხბურთსა და თავისუფალ კიდაობას დემატა კიდაობის ყველა სხვა სახეობაც, ბალახის ჰოკეი, აკრობატია, ძაღლსონობა, მძლეოსნობა, კრივი, ბადმინტონი, ტყვიის სროლა, მავადის ჩოგბურთი, ველოსპორტი, ლელობურთი, კადრაკი.

ნოდარ ანდრიაძე: — ჩვენი მიზანი იყო, რაიონის ახალგაზრდობის თავისუფალი დროის პრობლემა გადაგვეჭრა. მოგვეხსენებთ, ზოგჯერ ახალგაზრდა პირად გზას ადგებდა. ვფიქრობთ, ამ პრობლემას მოვრიცხეთ. დღეისათვის რაიონის 36 ათასი მცხოვრებიდან სპორტულ სექციებში ჩაბმულია 90 პროცენტზე მეტი. აღარ გვყავს არც ერთი ძველი აღსარდელი. ყველაზე არსებითი საკითხი ის იყო, რომ ჩვენი ფიზკულტურულ-სპორტული მოძრაობა თავოკმაზას არ დამსგავსებოდა, ანუ ყველა სპორტულ ბაზას ვანში არ მოეყარა თავი: ამიტომ აკრობატის სექცია გავეხსენით შუაგორში და ზეინდარში, ბადმინტონისა — ამალუბაში, ბალახის ჰოკეისა — შუამთაში, ძაღლსონობისა — ყუმურში, ფეხბურთის სპეციალიზებული სკოლა ამოქმედდა ციხე სკულორში, ხოლო კადრაკის სექციები ვანის გარდა 11 სოფელში მუშაობს. პასუხისმგებლობის გაზრდის მიზნით ყველა სახეობას მივამარტე შედეგები, სპორტულ ფედერაციებს კი სათავეში უდგინებ რაიკომის ბიუროს წევრები. ჭერჯერობით ეს მეთოდი ამართლებს, თუმცა ვთვლი, რომ იგი სრულყოფილი არ არის. სამწუხაროდ, შედეგზე თუ საინსორგებზე გონის გადატეხა ან საშუალება ანგარიშზე გადასვლა ჩინიდან ვერ გამოგვიყვანს. ამ ეროვნულ საქმეს სახელმწიფომ უნდა მიხედოს. ამისთვის უნდა გამოინახოს სახსრები. ბევრი რამ შეიძლება მოვიკლოთ კიდეც, რადგან ერის გაჯანსაღება ერთ-ერთი უპირველესი საქმეა. ეს მით უფრო აუცილებელი და გადაუდებელია, რომ საქართველოში ახლახან შეიქმნა ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი...

ამ შენდება

ამ ნახაზმა მართლაც გაგვაცოცა, რადგან ჩვენს ქვეყანაში, კერძოდ, ჩვენს რესპუბლიკაში, რაიონებს კი არა, დიდ ქალაქებსაც უჭირთ ბავშვის მოწყობა, აქ კი დროის არცთუ მონაკვეთში საქმალ საქმეა გაკეთებული. ბევრი რამ ახლა შენდება.

ნოდარ ანდრიაძე: — ამჟამად ვანის ელექტრომექანიკურ ქიხანაში შენდები სპორტულ-საკონცერტო დარბაზი: 1200 მსუხრებლისთვის, რომლის ფართობი 1800 კვადრატული მეტრი იქნება. კომპლექსს ექნება სარეაბილიტაციო ცენტრი, საუნი, ბუფეტი, ერთი სიტყვით, ყველაფერი ის, რაც თანამედროვე ბაზას უნდა ჰქონდეს. საკონსერტო ქიხანის ტერიტორიაზე უფრო მცირე ზომის (900 კვ. მეტრი) დარბაზი შენდება და მომავალი წლის პირველ კვარტალში დამთავრდება. სულ მალე ექსპლუატაციაში შევა ორი 25-მეტრიანი ასაწყობი აუზი — 68-ე პროფტექნიკურ სასწავლებელსა და ტურბაზაში. ვანის საქსოვ ფაბრიკაში დაწყებულია ფიზური სპორტული მოდულის აწყობა. აქ ძიულოს სპეციალიზებული დარბაზი იქნება, წინ კი ბატუტისტთა სარბიელი აუზი შენდება. სოფელ ფერეთში საშუალო სკოლასთან შენდება

სპორტულ შედეგებზე ფიქრი ჩვენი თვითმიზანი არ ყოფილა. მაგრამ, ცხადია, სპორტული სექციებისთვის აუცილებელი კვალიფიციური სპეციალისტები გვჭირდება. ამ მხრივ კი რაიონს გვარიანად უჭირდა და საქართველოში მის გარეთ უნდა გვეძებნა. ქუთაისიდან ჩამოვიყვანეთ ძიულოსტა და ველოსპორტის მწვრთნელი; სპორტის ოსტატები ნოდარ მანგაძე და სულხან ყიფიანი. ასევე ქუთაისში მუშაობდა ვახელ მოკრივეთა მწვრთნელი ანზორ თათიშვილიც, რომელიც დაგვთანხმდა, რომ კვლავ მშობლიურ რაიონში და-

პრუენებულიყო. მაგრამ თბილისელი კაცი რომ რაიონში სამუშაოდ ჩამოვა, ასეთ რამეს ალბათ ხშირად ვერ შეხვდებით — თბილისელმა, რესპუბლიკური კატეგორიის მსახვმა, გურამ შაქვაიანიმა პრაქტიკულად შეასხა ხორცი ზოგიერთის მოწოდების, რაიონში გადასვლას სხვებს რომ უეჭვინებენ და თვითონ დედაქალაქში მოკალათებულან. იგი საქართველო კლუბ „არგოს“ დირექტორია. ამავ დროს დასავლეთ საქართველოს საქართველო კონსულტანტც არის.

ამ შენდება

ამ ნახაზმა მართლაც გაგვაცოცა, რადგან ჩვენს ქვეყანაში, კერძოდ, ჩვენს რესპუბლიკაში, რაიონებს კი არა, დიდ ქალაქებსაც უჭირთ ბავშვის მოწყობა, აქ კი დროის არცთუ მონაკვეთში საქმალ საქმეა გაკეთებული. ბევრი რამ ახლა შენდება.

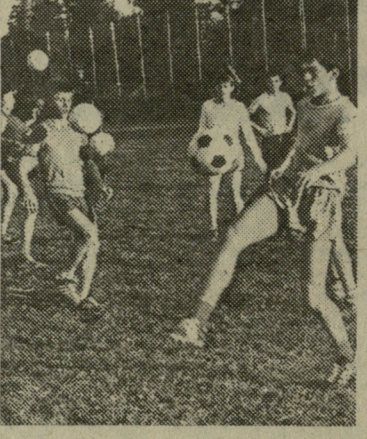
ნოდარ ანდრიაძე: — ამჟამად ვანის ელექტრომექანიკურ ქიხანაში შენდები სპორტულ-საკონცერტო დარბაზი: 1200 მსუხრებლისთვის, რომლის ფართობი 1800 კვადრატული მეტრი იქნება. კომპლექსს ექნება სარეაბილიტაციო ცენტრი, საუნი, ბუფეტი, ერთი სიტყვით, ყველაფერი ის, რაც თანამედროვე ბაზას უნდა ჰქონდეს. საკონსერტო ქიხანის ტერიტორიაზე უფრო მცირე ზომის (900 კვ. მეტრი) დარბაზი შენდება და მომავალი წლის პირველ კვარტალში დამთავრდება. სულ მალე ექსპლუატაციაში შევა ორი 25-მეტრიანი ასაწყობი აუზი — 68-ე პროფტექნიკურ სასწავლებელსა და ტურბაზაში. ვანის საქსოვ ფაბრიკაში დაწყებულია ფიზური სპორტული მოდულის აწყობა. აქ ძიულოს სპეციალიზებული დარბაზი იქნება, წინ კი ბატუტისტთა სარბიელი აუზი შენდება. სოფელ ფერეთში საშუალო სკოლასთან შენდება

სპორტულ შედეგებზე ფიქრი ჩვენი თვითმიზანი არ ყოფილა. მაგრამ, ცხადია, სპორტული სექციებისთვის აუცილებელი კვალიფიციური სპეციალისტები გვჭირდება. ამ მხრივ კი რაიონს გვარიანად უჭირდა და საქართველოში მის გარეთ უნდა გვეძებნა. ქუთაისიდან ჩამოვიყვანეთ ძიულოსტა და ველოსპორტის მწვრთნელი; სპორტის ოსტატები ნოდარ მანგაძე და სულხან ყიფიანი. ასევე ქუთაისში მუშაობდა ვახელ მოკრივეთა მწვრთნელი ანზორ თათიშვილიც, რომელიც დაგვთანხმდა, რომ კვლავ მშობლიურ რაიონში და-

ნებებს

ყოველთვის რეალური საქმე ასაზრდოებს. — ამჟამად ჩვენი ოცნებაა რაიონის დახურული კაპიტალური საცურაო აუზი ჰქონდეს. ამ დიდი საქმის ხორციშესნა ელექტრომექანიკურმა ქიხანამ იქისრა. პროექტი მზადაა, სახსრები — გამოყოფილი, თუ ხელი არაფერმა შეგვიშალა, ორ წელიწადში აუზი აშენდება. გვინდა სტადიონის სარბენ ბილიზე ტარტანის საფარი დაევაოთ.

ახლა კი ცალკე გვინდა გამოვყო ჰადრაკის კლუბი „არგო“ და ძიულო.

ჩამოიღოთა

დედაგის საზოგადო
დიდ კომბინატორ ოსტატ ბენდერს ვასიუკლებთან ნელმოცარვასთან შედარებით საქმე გაუადვილებოდა, ზანელები საალანეტათშორისო ჰადრაკის მატჩის მოწყობის რეალურობაში რომ დაერწმუნებინა. საამისოდ მას უტყუარი არგუმენტები ექნებოდა, უპირვე-

რებული მისია აკისრია და, აქედან გამომდინარე, ბუნებრივი იყო, როდესაც 1984 წელს „არგო“ გაიხსნა. მის დირექტორს გურამ შაქვაიანის თავის რეზიდენციაში, საქართველო კლუბში შეგვხვდით.

— ჩვენი კლუბი მწვრთნელთა შტატების რიცხვით მხოლოდ თბილისის საქართველო კლუბს ჩამოუვარდება. იმის გამო, რომ ვანის სპორტკომიტეტს არ შეეძლო მისი შენახვა, ახლახან კლუბი გამოეყო მას, როგორც დამოუკიდებელი ერთეული. გვაფინანსებს ვანის სქემური კაბელების საწარმო. სამწუხაროდ, გვაკლია კვალიფიციური კადრები. იმულებული ვართ, ზოგ შემთხვევაში მწვრთნელებად საშუალო სკოლის თანრიგისანი მოსწავლეები ავიყვანოთ. ძალიან დაგვეხმარებოთ, თუ თქვენი გზებით საშუალებთ მოუწოდებთ მწვრთნელებს, ჩვენთან ჩამოვიდნენ სამუშაოდ. ყოველგვარ პირობებს შევქმენით, — გვთხოვა გურამ შაქვაიანი.

გადარჩენილი

ლაზვიონები
ბიჭი, რომლის შესახებაც უნდა ვიამბოთ, მეოთხეკლასელი დათო გიორგაძეა. ამ ყმაწვილმა ძიულოს დარბაზში შესვლისთანავე მიიპყრო ჩემი და ბატონ ბიძინას ყურადღება. იგი თავის ტოლებში აშკარად გამოირჩეოდა სიმარჯვითა და მოხერხებით. დათომ უკვე მოასწრო საქართველოს მოსწავლეთა პირველობაზე ბრინჯაოს მედლის მოპოვება, შემდეგ ბატონოების გამოართულ-საკავშირო ტურნირში დიასაკუთრა ამგვე სინჯის მედალი. მაგრამ, სანამ კვარცხლობებზე დიკავებდა ადგილს, დათომ მართო მიხატურებს კი არა, მიუღ ქალაქ ხელი ჰქონდა ჩაქვეული — ბიჭი გამოუსწორებელი, ძნელად აღსაზრდადი ითვლებოდა. მისი მართლი ჭკა თითქმის არასოდეს სცდებოდა მიზანს. ქუჩის ჩამტვრეული ლამპონების გამო ქალაქი შუქშენილულის ჰგავდა. ბედს მიწოდებდა მშობლებსა და მასწავლებლებს ერთი იმედოვანი ჰქონდათ — ეგებ დიდაბაში მოიტეხინოსო. ძიულოს მწვრთნელმა ნუნგზარ მანგაძემ დათო თავის „სტიქიაში“ ნახა. მოეწონა მისი დაუდგრომელი ხასიათი და სექციაში მიიყვანა. ეს იყო და ეს, ბავშვმა თავისი ენერჯის ასპარეზი იპოვა. თანხებზე დაიწყო სწავლა და, რაც მთავარია, ეს კლასშია ქალაქი დაღამობით კვლავ განათებულია.

მიღწევები

ვანის რაიონი საქართველოს სპორტულ რუკაზე თანდათან საპატრო ადგილს იკავებს. წლეულს ვანელი სპორტსმენები ჰაბუკთა IV რესპუბლიკურ თამაშებში პირველნი იყვნენ. ქუთაისის „ტორპედოში“ ორი ვანელი ფეხბურთელი თამაშობს, სეზონის ფინლის მათ კიდევ ორი შეემატება. გარდა ამისა, რამდენიმე სპორტსმენი საქართველოს ნაკრების ღირსებას იცავს. წარმატების საწინდარი იმ მასშტაბურ ღონისძიებებში უნდა ვეძებოთ, აქ უკანასკნელ წლებში რომ განხორციელდა. რაიონის წარმომადგენლები სისტემატურად მონაწილეობენ როგორც რესპუბლიკურ, ისე საკავშირო შეჯიბრებებში. დღესდღეობით რაიონში სპორტული ბავშვის ერთდროული დატვირთვის კოეფიციენტი 5800 კაცს აღწევს. აქედან 1800 სპორტულ დარბაზებში ვარჯიშობს. უახლოეს მომავალში, როდესაც მშენებარე და დაგეგმილი სპორტული ბაზები მწყობრში ჩადგება, ეს ციფრები საგრძობლად გაიზრდება. — ამხვა ნათქვამი: სოფელი და ნიერია...

ჯეპალ პასარამ

„ლელო“ სტე. კორ.
სურათებზე: მშენებარე სპორტულ-საკონცერტო დარბაზი (ზევით, მარჯვნივ); ვანის რაიონის სპორტული ცხოვრებას ამხანველი ეპიზოდები.
პეტროს ფოტოები.

„პეპსას ურბით ქართული ფეხბურთის მომავალს!“

ფეხბურთის გულშემატკივრებისთვის ცნობილია, რომ თბილისის „დინამოს“ ყოფილი წევრები თენგიზ სულაქველიძე და რამაზ შენგელაია მივლინებული იყვნენ შევციაში, ამ ქვეყნის 2 ლიგის გუნდ „პოლსმუნდს“ მოთამაშე-კაპიტულ ტანტეზად. ისინი ამ დღეებში დაბრუნდნენ სამშობლოში და ჩვენც რამდენიმე კითხვით შევმართეთ მათ.

როგორ გრძნობდით თავს სამშობლოდან მოშორებულნი?

რ. შენგელაია: — სამშობლოს ნოსტალგია მართლაც ძალიან ძნელი ყოფილა. თავდაპირველად იმედიანად ვიყავით, მეუღლეებს და შეილებს ველოდებოდით, „დინამოც“ უნდა ჩამოსულიყო. მერე ისევ მართლაც რომ დავრჩით, ერთმანეთს შევეყურებოდით. მოკლედ, ახლა აღარ გვინდა ერთმანეთის დანახვა (იცინის). აერობორტშივე ბავშვებით ავაციტაცა სხარატის გრძნობამ. ღმერთმა წუღარ მაცხოვროს სამშობლოდან შორს. ისე კი, კაცია, ალბათ ყველაფერი უნდა გამოსცადოს.

თ. სულაქველიძე: ჩვენი გაგებით, რაღაცნაირად ცივი ხალხი ცხოვრობს იქ, თითქოს უინტერესოები არიან.

როგორ, ცუდად შეგებდნენ?

თ. სულაქველიძე: არა, პირიქით, ყველა პირობა შეგვიქმნეს, შესანიშნავი რეკლამა გავიქონიე, მეორე-მესამე დღეს ხალხი უკვე ჩუხჩუხში გვცნობდა. მაშინვე პრესკონფერენციას ვუწოდებდით, ვაუწყებთ, რომ უკვე ფეხბურთის ვეტერანები ვიყავით, რომ ერთი წელია არ გვივარჯიშია, მაგრამ ძალღონეს არ დავიშურებდით, ოღონდ თანაქვლებს მზარდად ვაქო-

ნოდა. „პოლსმუნდს“ საშუალო ასაკი 23 წელი იყო და ჩვენ მათ შორის მართლაც „ბაბუებად“ გამოვიყურებოდით.

რ. შენგელაია: თენგიზი სხვა რამეზე გულწრფელი, გულით და სულით გვინდობდა ჩვენი სამშობლოს შესახებ გვესაუბრა მათთან, მოგვეთხოვა ცხრა აპრილზე ახსენებოდა. მაგრამ უფრო არ გვახაროდა. და ცივი ხალხად ამიტომ მოვანთლეთ. შევციაში საოცარი ეკონომიკური პოლიტიკაა. იქ ყველა კარგად ცხოვრობს.

მაინც ყველაზე მეტად რა შეიძლება გადავიღოთ მათგან?

თ. სულაქველიძე: დიდი პასუხისმგებლობის გრძნობა აქვთ. „პოლსმუნდს“ ჩვენს ჩასვლამდე მძიმე ფინანსური მდგომარეობა იყო და ბიჭები რამდენიმე თვის განმავლობაში ხელფასს ვერ ღებულობდნენ, მაგრამ მიიღეს თამაშობდნენ. ამას თავის მოვალეობად თვლიდნენ.

არ მინდა ყველა ახალგაზრდამ თავის თავზე მიიღოს, მაგრამ ჩვენთან ბევრი, სკოლის დამთავრების შემდეგაც, მშობლებს შეჰყურებს ხელში. იქ კი 14 წლის ასაკიდან ბავშვები შევხვებულადაც კი მუშაობენ. ასე ეჩვენებიან შრომას. აი, ეს შრომის სიყვარულიც გვაკლია.

ჩვენს პრესაში, კერძოდ „სოვეტსკი სპორტში“ გაჩნდა ცნობა იმის თაობაზე, თითქოს თბილისის „დინამოს“ სხვა ფეხბურთელებიც „გაიყიდნენ“ შევციაში და ისინი ყველაზე იაფი რუსი (?) ფეხბურთელები არიან, რას იტყვით ამის შესახებ?

რ. შენგელაია: შევციაში მივლინებულნი ვიყავით და არა გაყიდულნი ან ნაყიდი — „პოლსმუნდს“ ჩვენი წამოსვლის შემდეგ უნდა ჩა-

ეტარებინა ერთი თამაში. თუ მოიგო და პირველ ლიგაში დარჩა, მხოლოდ ამის შემდეგ იქნება შესაძლებელი რომელიმე ვალდებულები დინამოსის შევციაში გამგზავრება. ყველაზე იაფ რუს ფეხბურთელებზე“ კი მოგახსენებთ, ჩვენ თვეში 1000 დოლარს ვიღებდით. გამოვიყვეს მინჯანა „ფოლსკაგენი“, დაგვხვდა კარგი ბრმა, დღეში სამჭერი სამ რესტორანში შეგ-

ფოტო გადმოგვქვია შევციის გაზეთ „ლფკ ექსპრესიონიდან“. ქართული ფეხბურთელები თ. სულაქველიძე და რ. შენგელაია კლუბ „პოლსმუნდს“ მეკარესთან.

ვეძლო გვესაძილა. შევციაში კი მართლაც თამაშობენ რუსი ფეხბურთელები, რომლებიც მხოლოდ 500 დოლარს იღებენ, აქვთ ერთჯერადი უფასო კვება და არ აქვთ მინჯანა. ეყენი არიან: მოსკოვის სპარტაკი რუსლან ხასანოვი, როსტოველი სერგეი ანდრეევი, მოსკოვის ტრანდოელი ვლადიმერ გალაბა, „გურიის“ ყოფილი მოთამაშე ვიქტორ ხლუსი, მოსკოვის ტრანდოელი

ელი სერგეი პრიგოდა, ვადიმ ევტუშენკო, იგორ პონომაროვი. ამიტომ, სჯობია, რომ „სოვეტსკი სპორტმა“ „თავის რუსებზე“ წეროს.

გაცხოვით გაგანერვიულეთ, იქნებ რაიმე სასიამოვნო მოიგონოთ უცხოეთში ცხოვრების შესახებ?

თ. სულაქველიძე: (იცინის): ერთი გულშემატკივარი ქალი გვყავდა, ასაკიანი. ყოველ თამაშზე დაგვყვებოდა სტოკპოლში. ბილეთი ძალიან ძვირი ღირდა, მაგრამ მაინც დადიოდა. ჩვენც მზია შევიარქვით, მზია მებალიშვილის პატრესაცემოდ. როცა ოჯახობა ჩამოგვივიდა, სახლში მივვიწყია და ვაგვიხასპინძლა. თუკი სითბო გამოგვყვა, ამ ქალმა გამოგვაცოლა. აერობორტში ტირი-

და ბოლოს, ტრადიციული კითხვა: რას აპირებთ მომავალში?

— ორ ხმაში ვითბობი? (იცინის). ორივემ ბავშვთა გუნდს მწვრთნელობა გადაწყვიტეთ. უცხოეთში გამოცდილება მეტი შევიძინეთ, „პოლსმუნდს“ ბავშვთა გუნდს ვავარჯიშებდით. ერთი უნდა ვიცოდეთ მხოლოდ, ყოველი კაცი უნდა იყოს აღორციელები. საქართველოს არ აქვს იმის საშუალება უბრალო ფანტას ფული. მაგრამ აუცილებელია ქალაქში იყოს ერთი ნორმალური ბაზა მანკ ბავშვების სავარჯიშოდ მწვრთნელებსაც უნდა მოემარტოს ხელფასი, რათა მაღალი კვალიფიკაციის სპეციალისტებმაც გახედონ და იმუშაონ ბავშვთა ფეხბურთში. მიზეზი მესხი მართლაც ფანატისია. დიდიან საღამომდე ბავშვებს დესტრუქციული და 200 მინუტს ხელფასს იღებენ. ჩვენც უფებურთოდ ცხოვრება არ შეგვიძლია. მაგრამ ხელის შეწყობაც აუცილებელია. მოგვეცი იმდენი მანკდრები, რამდენიც შევციაში ვნახეთ ბავშვთა ფეხბურთის სკოლებში და რამდენიმე წელიწადში ფეხბურთი იქნება აღორძინდება საქართველოში.

რა სიახლე დაგხვდათ ახე მონატრებულ სამშობლოში?

— რ. შენგელაია: დაგვხვდა ერთი ძალიან საშფუხარო აბაჯი. მერაბ კოსტავას გარდაცვალება. შევციაში ცხოვრებამ კიდევ ერთხელ დაგვარწმუნა, რამდენად აუცილებ-

ფედერაცია და კავშირი: მოვალეობანი და უფლებამოსილებანი.

სსრ კავშირის სპორტსაქმობის კოლეგია განიხილა ჩვენს ქვეყანაში ფეხბურთის მართვის სრულყოფის ღონისძიებათა საკითხი. დადგენილების პროექტის განხილვაში მონაწილეობა მიიღეს სსრ კავშირის ფეხბურთის ფედერაციის, პროფკავშირთა სპორტული ორგანიზაციებისა და უწყებების წარმომადგენლებმა. დადგენილების პროექტი უფრო აღრე განიხილეს რესპუბლიკების სპორტკომიტეტების განყოფილებებისა და სამმართველოების უფროსების თათბირზე, რომელსაც ესწრებოდნენ არმიის, „დინამოსა“ და პროფკავშირთა წარმომადგენლები. მოიწონეს სსრ კავშირის ფეხბურთის ფედერაციის პრაქტიკული მუშაობის გამოცდილება საქავშირის შევციაში ჩატარებაში. კოლეგიამ აღიარა სსრ კავშირის ფეხბურთის ფედერაციის, როგორც საქავშირის საზოგადოებრივი სახელმწიფო თვითმმართველი ორგანიზაციის სტატუსი, რომელიც ქვეყანაში ფეხბურთის ხელშეწყობისთვის ანორცილებს სპორტსაქმობის ერთად. აღიარებულა, რომ ფედერაციის იურიდიული და უფლებამოსილება ვრცელდება მთელი კავშირის ტერიტორიაზე, როგორც ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის (ფიფა) და სსრ კავშირის ოლიმპიური კომიტეტის მიერ ერთდერითა. აღიარებული ორგანიზაციისა.

კოლეგიამ ცნობდა. მიიღო ჩვენი გუნდების სამეურნეო ანგარიშს და თვითდაფინანსებაზე გადასვლის ინფორმაცია და სპორტსმენების მიერ კლუბებთან და გუნდებთან დაკლებული სასწრაფო შრომითი ხელშეკრულებანი. ფეხბურთის ფედერაციამ ფიფას აცნობა სსრ კავშირში არასამოყვარულო ფეხბურთის სტატუსის ოფიციალურად შემოღების შესახებ. ფიფას ტერმინოლოგიით ფეხბურთელები ახლდებიან მოყვარულად და პროფესიონალ-არამოყვარულად. პროფესიონალ-არამოყვარულად განიყუთვნებიან ის მოთამაშეები, რომლებიც რეგულარულად იღებენ ხელფასს, პრემიებს და ყოველგვარი

სხვა ფორმის გასამრჯელოს. კოლეგიამ წინადადება მისცა საქავშირის ფედერაციას იხელმძღვანელოს სამეურნეო ანგარიშის პრინციპებით, რათა თანდათან მიაღწიოს სრულ თვითანაზღაურებასა და თვითდაფინანსებას. ფედერაციის უფლება მიეცა დადგენილი წესით დამოუკიდებლად აწარმოოს თავისი საგარეო ეკონომიკური საქმიანობა, ამასთან იგი გახდება იურიდიული პირი და ექნება თავისი ანგარიში როგორც საბჭოთა მანეთებში, ასევე საზღვარგარეთულ ვალუტაში. ფედერაციის უფლება მიეცა თავისი საქმიანობაში აუნაზღაურებლად გამოიყენოს სსრ კავშირის სპორტსაქმობის სხვა სამსახურებისა და სტრუქტურული ქვეგანყოფილებების დახმარება. კოლეგიამ მიიწონა, აგრეთვე, ფედერაციის სტრუქტურაში საეკონომიკური ორგანოს საფეხბურთო ლიგების კავშირის შექმნა, რომლის ამოცანებშიც შედის საქავშირის შევციაში ორგანიზაცია ოსტატთა საშტატო გუნდებისთვის უმაღლეს და პირველ ლიგებში, ამასთანავე ამ გუნდებისთვის. სპორტსაქმობის მიერ დამატებული სტატუსის დაცვა. აღინიშნა, რომ საფეხბურთო ლიგების კავშირი არის იურიდიული პირი და მოქმედებს თავისი წესდების საფუძველზე, რომელსაც რეგისტრაცია უნდა გაუკეთდეს სსრ კავშირის სპორტსაქმობის კავშირის სამმართველოში სტატუსი განპირობებულია ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის წესდებით, რომლის ერთ-ერთ პუნქტშიც ნათქვამია, რომ ლიგა არის ქვეყანაში შექმნილი ორგანიზაცია, რომელიც მთლიანად ექვემდებარება ერთდერულ ფედერაციას. გათავაზობდა სსრ კავშირის სპორტსაქმობის კოლეგიის წევრის, ფეხბურთისა და პოეტის სამმართველოს უფროსის ვიანესლავ კოლოსკოვის განმარტებებს მიღებული გადაწყვეტილებების თაობაზე. კოლეგიის მიერ მიღებული დადგენილებები სამეურნეობის იძლევა ფეხბურთის განვითარებასთან და მართვასთან დაკავშირებული ყვე-

ლა საკითხი დაუქვემდებაროს ერთ საზოგადოებრივ-სახელმწიფო ორგანოს — სსრ კავშირის ფეხბურთის ფედერაციას. ფედერაციის საკანონმდებლო ორგანო იქნება საქავშირის კონფერენცია ან კონგრესი, ხოლო აღმასრულებელი — კონფერენციის მიერ არჩეული აღმასკომი. აღმასკომის აღმინისტრაციული ორგანო, რომელიც შეასრულებს ტექნიკურ ფუნქციებს, იქნება სპორტსაქმობის ფეხბურთის სამმართველო. ამასთან, გათვალისწინებულია, რომ საქავშირის კონფერენცია ან კონგრესი აირჩევს მთავარ მწვრთნელს, პასუხისმგებელ მდივანს და ფედერაციის აღმასრულებელ დირექტორს. საქავშირის ფედერაციის ამგვარი წყობა სრულად ესადაგება ისეთი ორგანიზაციების სტრუქტურას, როგორიცაა ფიფა და უეფა: წინასწარ ვგარაუდობთ, რომ თავდაპირველად ფედერაციის დაფინანსება მოხდება მერეული პრინციპით, საბიუჯეტო და საკუთარი სამეურნეო საქმიანობით, რომელსაც განეკუთვნება ბილეთების გაყიდვით, რეკლამით, სპონსორობითა და მარკეტინგით შემოსული თანხები. საკმაო თანხის დაგროვების შემდეგ ფედერაცია გადავა სრულ თვითდაფინანსებასა და თვითანაზღაურებაზე. დიდი კამათი გამოიწვია საფეხბურთო ლიგების კავშირის სტატუსის საკითხის განხილვამ. კავშირის თავმჯდომარე ვ. პონდელონიკი კოლეგიას არ ესწრებოდა, ხოლო კავშირის წესდებისა და საქმიანობის თაობაზე განმარტებებს იძლეოდა აღმინისტრაციული სამსახურის მდივანი ვ. პეტროვი. მისი განმარტებები ფრიად ბუნდოვანი იყო და ამიტომაც, იძულებული ვიყავით მიგვემართა კავშირის აღმასკომისა და აღმინისტრაციული სამსახურის ვ. აღმანოვისთვის. მან თქვა, რომ აღმინისტრაციული სამსახურის აზრით, საფეხბურთო ლიგათა კავშირი უნდა იყოს აბსოლუტურად დამოუკიდებელი ორგანიზაცია, რომლის მთავარი მიზანია შეაჩინებინოს ჩატარება ყველა ლიგაში. კავშირი

არ უნდა ექვემდებარებოდეს არც ერთ სხვა საზოგადოებრივ ან სახელმწიფო ორგანიზაციას და მუშაობდეს სამეურნეო ანგარიშის პრინციპით. აპარატის მუშაობა რაოდენობა უნდა განისაზღვროს 22-25 თანამშრომლით. მაგრამ, კავშირის სტატუსის საკითხის განხილვისას ნათელი გახდა ამ ორგანიზაციის პრეტენზიების არასრულყოფილება, რადგანაც, უპირველეს ყოვლისა, ეს ეწინააღმდეგება ფიფას და უეფას წესდებებს და მეორეც — არ თვალისწინებს ტერიტორიული, უწყებრივი და პროფკავშირული სპორტული ორგანიზაციების ინტეგრაციას. კოლეგიის მონაწილეებმა პრეტენზიები წაუყენეს საფეხბურთო ლიგების კავშირის და სრულიად გამოთქვეს, რომ უკეთესი იქნებოდა კონფორტაციული ერთობლივ საქმიანობაზე გადასვლა, რასაც სსრ კავშირის სპორტსაქმობის კოლეგიამ ერთდერულად დაუჭირა მხარი. P.S. ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის ოფიციალურმა ორგანომ „ფიფა ნიუსს“ გამოაქვეყნა ცნობა საბჭოთა ფეხბურთელების სტატუსის შეცვლის თაობაზე. ცნობაში აღინიშნულია, რომ ამიერიდან სამივე ლიგის საბჭოთა ფეხბურთელები გადავიდნენ ნახევარპროფესიონალთა კატეგორიაში, რის შედეგადაც საერთაშორისო ტრანსფერების მოქმედი წესები და პირობები ვრცელდება ამ ლიგების მოთამაშეებზე. „ფიფა ნიუსის“ ცნობით, მსგავსი გადაწყვეტილება მიიღო პოლონეთის ფედერაციამაც, მხოლოდ ერთი განსხვავებით: ნახევარპროფესიონალთა კატეგორიაში, რის შედეგადაც საერთაშორისო ტრანსფერების მოქმედი წესები და პირობები ვრცელდება ამ ლიგების მოთამაშეებზე. „ფიფა ნიუსის“ ცნობით, მსგავსი გადაწყვეტილება მიიღო პოლონეთის ფედერაციამაც, მხოლოდ ერთი განსხვავებით: ნახევარპროფესიონალთა კატეგორიაში, რის შედეგადაც საერთაშორისო ტრანსფერების მოქმედი წესები და პირობები ვრცელდება ამ ლიგების მოთამაშეებზე. „ფიფა ნიუსის“ ცნობით, მსგავსი გადაწყვეტილება მიიღო პოლონეთის ფედერაციამაც, მხოლოდ ერთი განსხვავებით: ნახევარპროფესიონალთა კატეგორიაში, რის შედეგადაც საერთაშორისო ტრანსფერების მოქმედი წესები და პირობები ვრცელდება ამ ლიგების მოთამაშეებზე.

მოსხმირა ქმრლბა

ფეხბურთში, მართლაც რომ მოხშირდა ქურღობა და ყანდობა. ყველას კარგად გვახსოვს ლონდონში როგორ მოვარეს ინგლისის მსოფლიო ჩემპიონატის წინ, ოქროს ქალმერთის ქანდაკება, შემდეგ კი როცა ეს უძვირესესი პირობა გაპარკების ქალმერთი ნიკეს ანტიკური გამოსახულება, ბრაზილიელებმა მესამედ დაისაკუთრეს, იგი სამუდამო მფლობელობაში გადავიტოვებულა. და აქაც თვით ამ უღირსად საფეხბურთო ქვეყანაში, ბანდიტებმა თასი მოიპარეს და უნიკალური ოქრომჭედლობის ეს იშვიათი ქმნილება უბრალო ოქროს ზოდად აქცევა. სულ ახლახანს იტალიელ იუველორს მანქანადან ცივად ააქვლეს მსოფლიო ჩემპიონატის საუკეთესო მეკარისთვის განკუთვნილი ვერცხლის ბურთი... და, აი, ახლა კიდევ ერთი ახალი ცნობა საფეხბურთო ყანდობის შესახებ: როგორც რომდენი იტყობინებინ, გამოჩენილი არაგენტინელი ფეხბურთელის დიეგო მარადონას მიერ მოპოვებული 1986 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის საუკეთესო მოთამაშის „ოქროს ბურთი“ გაიტაცეს ნეაპოლის ერთ-ერთი ბანკის გაპარკვის დროს. იტალიის პოლიციის წარმომადგენელმა განაცხადა, რომ გაპარკვა მოხდა 26 ოქტომბერს, ხოლო ძვირფასი პირობის დაკარგვის ამბავი შეიტყვეს მეორე დღეს, როცა სახელმწიფო ფეხბურთელის ოფიციალურმა წარმომადგენელმა პოლიციას გადასცა მის სახანკო სეიფში არსებული ნივთების სია. ამ ხუთშაბათს რვა შეიარაღებულმა პირმა იარაღის მუქარით ბანკის მოხელეებს წაართვა სეიფების, გასაღებები, გაპარკვა 86 სეიფი და მიიპალა. ნადირკვის ზუსტი დირეგებლების დადგენა პოლიციას ამჟამად არ შეუძლია. დანაკარგის მასშტაბზე შეიძლება ამით ვიმსჯელოთ, რომ მარადონას სეიფში დაცული ზოგიერთი ჯილდო სულ ცოტა 742 ათას დოლარად არის შეფასებული.

თვის მონაგარი

ერთი დღით ადრე მოხსული...

(დასასრული)

ოღნავ ჩამორჩა. პირად ახარეზო-ბაში ვერცხლის მედლი მოიპოვა ჩვენი რეზნუბლიკის წარმომადგენელმა სერგეი გორინმა.

ბრიანსაში მოტომარაველიდელთა ჩემპიონატის პარალელურად გამართა კლუბებს შორის პირველობა. აქ უძლიერესი იყო თბილისის ახკ.

თბილისელი ოლიმპიური ჩემპიონი ვლადიმერ აფციაური ხეულის ხაფარკაო ბატალიების შემდეგ ახპარეზობაში აღარ გამოხუდა. და აი, მან ოქტომბერში ძალა სცადა ტაშენტიში ჩატარებულ საკავშირო თანხის ვათამაშებში, ხადაც ჩვენი ქვეყნის უველა უძლიერესი ხაპარეზი გამოდიოდა. აქ აფციაურმა შეხამე ადგილი დაიკავა.

მონათხი XII ტრადიციულ ხაერთაშორისო ახპარეზობაში რომელიც ტამპერეში გაიმართა, თბილისეულმა მოკრივე ალბერტ კაჰანქიანმა მეორე ადგილი დაიკავა. საქართველოს მოკრივეები გამოდიოდნენ ხარატოვის რინგზე გამართულ საკავშირო შეჯიბრებებშიც, რომელიც 5. ნოემბერი-დეკემბრის ხანებში პარიზში ჩატარდა. ახპარეზობაში 17-18 წლის მოკრივეები იბრძოდნენ. ჩვენი ხორტხმევიდან უველას აჯობებს თბილისელმა კახა ბარაქიშვილმა მებტიელმა ხპარტაკ ჯაფარიძემ.

თბილისელი ვახილი დავიდენკო და ქობულეთელი სტელა პრიანინა ბოლო დროს ველომობილდელთა შეჯიბრებების ერთ-ერთ ფავორიტებად ითვლებიან და ისინიც იმედებს ამართლებენ. მათ წარმატებით იახპარეზებს მოსკოვი, „კრილატსის“ ველოტრეკზე გამართულ საკავშირო ექვსდღიან ველომობლაშიც. დავიდენკომ აქ უველას აჯობა, ხოლო პრიანინამ შეხამე ადგილი დაიკავა.

თანამედროვე სუბიდელო ბერლინის ხაერთაშორისო ტურნირზე ხსრ კავშირის ნაკრები მთლიანად საქართველოს წარმომადგენლებით უნდა გამეზავრებულიყო, მაგრამ იმის გამო, რომ თბილისელ რევაზ ლომივილის ვარჯიშის გრაფიკი ერთდროულად, მის ნაცვლად გუნდში მოსკოველი 5. სტაროსტინი შეიყვანეს. შეჯიბრებაში სწორედ სტაროსტინმა გაიმარჯვა, ხოლო ვახტანგ იაგორაშვილი მეორე იყო.

ზუგდიდის „დინამოს“ ფეხბურთელებმა შეხამე ვადა იახპარეზებს საკავშირო შეჯიბრებაში, რომელსაც „მთლიანთა თანხის“ ვათამაშება მკვია. ჩვენმა ფეხბურთელებმა აქ უველას აჯობებს და ზუგდიდი ვახდა საქართველოს შეხამე ქალაქი, რომელსაც ეს თახი დაისაკუთრა.

ბარდის ხაერთაშორისო ტურნირში „გაბრ-40“-ში თბილისელმა მოჭადრაკე ვარაბ სტურუამ მეორე ადგილი დაიკავა.

„მჯარა ამ მოგოების...“

(დასასრული)

ერთბადალ სამი ნორჩი ქართველი ამორტალი გამორჩა... შეიძლება თავისებური პარალელიც კი გავავლოთ ქეთევან ლოსაბერიძისა და ამ სამი ნორჩი ჩემპიონის პირველ ნაბიჯებს შორის, ოღონდ მიხეც დიდ სხვაობას დავინახავთ, რადგან ჩვენში მშველდონობის ისტორია (ახლანდელ ოფიციალურ შეჯიბრებებს ვგულისხმობთ), ფაქტობრივად, ქეთევანის პირველი ნაბიჯიდან იწყება.

ქეთევანის პირველი ნაბიჯი... ქეთევანის პირველი ნაბიჯი... ქეთევანის პირველი ნაბიჯი...

საქართველოში პირველად ქეთევანის ჩამოყალიბდა მშველდონობის წრე, — ისევე, როგორც ქალბატონი ქეთევანი, — ის ფორმების მამაკაცი მალვა ჯამაშვილი იყო, შემდგომში ჩემი უცვლელი მწვრთნელი. დავიწყეთ ვარჯიში, თუმცა პირობები თითქმის რა გეჟონდა — არც სასროლეთი, არც ინვენტარი. მალვა მასწავლებელი ასკილის ხისაგან ვეითლიდა მშველდს, შემდეგ დიდი წვალებით ლარსაც მოგვიბიძგა. ისრების კეთება კი უველაზე რთული საქმე იყო, ისრის ფრთებს გაჟირვებით ვშოულავდით. ბატონ მალვასთან ერთად დავდიოდით ბარსში და ინდაურის გამყიდველებს ვეხვეწებოდით ნება მოეცათ ინდაურებისთვის რამოდენიმე ფრთა შეგვეყრა. ბოლოს მათ ისე მოვაბეზრეთ თავი, რომ ჩვენს დანახვებზე ფრთებიდან ხან სადღამალადენდ და ხან სად ვარჯიშის სურვილი კი დიდი გეჟონდა. თუმცა...

ცა უკვე ვითხარით, სად იყო ამისი ნორმალური პირობები... და მიხეც... ქეთევანის შედეგები დღითიდღე იზრდებოდა. საბჭოთა კავშირში არც ერთ მშველდონისა ჯალს არ მიუღწევია ისეთი წარმატებებისათვის, როგორსაც მან მიიღწია.

1971 წელს 50-მეტრიან დისტანციაზე სროლაში საკავშირო რეკორდი დაგამყარე და ქვეყნის ნაკრებში ჩამრიცხეს. არც ამ დროს მე და ჩემს თანაგუნდელებს ვარჯიშის მინიმალური დამაკავთრელებელი პირობები არ გეჟონდა, სასროლეთის უქონლობას და იარაღის დეფიციტს განვიცდიდით. 1972 წელს, როცა მშველდონობა ოლიმპიურ სხეობად აღიარეს, ცოტა გვეშველა, სპორტკომიტეტმა შედარებით კარგი იარაღები შეგვიძინა. იმავე წელს ლუქსემბურგში გამართულ ვერობის მშველდონობაში ჩემპიონატზე ოქროს მედალი მოვიპოვე. შემდეგ მიუნხენის ოლიმპიადისთვის დავიწყე მხალება. მიუნხენში მალვა მასწავლებელი არ წამყოლია. იქ ჩემს წარმატებად გამოსვლას, მართალი ვითხარით, ამასაც ვაბრალებ. მე რომ მხოლოდ ქულით ჩამოვარჩი ემა ვაპჩენკოს ბატონი მალვა ახლაც მსაყვედურებს: ოქრო ხომ დაკარგე, ვერცხლად დაიმე და ბრინჯაოს რაღას ასაჩუქრებდიო. წარმატებლობა გამანაწყენა და როცა იმავე წელს იტალიაში გამართულ ამბროზიანოს პირობებში გამართულ შეჯიბრებაში ქალბატონი და ვაჟთა შორის პირველი ადგილი დავიკავე, ვიფიქრე, ვაჟე ჩემი გედის სიმღერა-მეტიე. მაგრამ მალვა მასწავლებელმა შორს დაიჭირა, ოლიმპიური მედალი გვაკლიათ და მეც ვადავიფიქრე. 1980 წელს მოსკოვის ოლიმპიადის ჩემპიონი ვავხდი. ეს იყო ჩემი ბოლო დიდი გამარჯვება სპორტში...

რას ფიქრობს ოლიმპიური ჩემპიონი ჩვენს ახალგაზრდა მშველდონისებზე?

დიხსომეთ მათი სახელები: ნატო ნასარიძე, სულიკო თოფურია, ხათუნა ქვიციანი... მათ იქნებ მალე სხვებიც მიემატონ. ისინი ახლა გამოდიან დიდ სარბიელზე და თვითონ მათ უველაფერი აქვთ საიმისოდ, რომ დიდი წარმატებებიც მოიპონ. ამას თამაშად ვამბობ, თუნდაც იმიტომ, რომ სამივეს კარგად ვიცნობ: სულიკო თოფურია ჩემი შვილის ნათლიაა და მან ჩემი დაყენებული თხოვნით დაიწყო ვარჯიში, სამივე ხშირად მოდის ჩემთან რჩევისათვის და მე, როგორც შემომოლა, ვეხმარები...

როცა დიდი სპორტსმენი კარიერას ამთავრებს, ხშირად მწვრთნელი ხდება. ქეთევანმა მეცნიერება არჩია, უნივერსიტეტის სტუდენტებს უკითხავს ზოგადი მათემატიკის კურსს. მაგრამ სპორტის სიყვარული არ განუღებია...

სპორტდანი წასვლამდეც ხშირად მიფიქრია, მწვრთნელი გავმხდარიყავი თუ ჩემი სპეციალობით მეშუშავა. უკანასკნელი ვარჩიე. რატომ? ისე გგონია, სპორტში...

ტის არც ერთ სახეობაში არ სჭირდება ვარჯიში. ვარჯიში გორც მშველდონობაში, აქ მწვათხელის გრძობით, რალაც შეიძლება გრძობით უნდა იყო დაგლოდებული, რომ ყველა შეგირდს მოარგო მშველდი, ისე გაუწყო იარაღი, რომ იგი მისი სხეულის ნაწილი იყოს. შეიძლება დიდი სპორტსმენი იყო და თვითონ შენსვე იარაღს ვერ ირგებდე. მშველდონობაში მართლაც კარგი მწვრთნელი სპორტია, ჩემთვის ასეთი იყო მალვა ჯამაშვილი.

ამ გოგონებსაც საკმაოდ გამოცდილი მწვრთნელები ჰყავდა: ვლადიმერ ლეკვიშვილი და ალექსანდრე მეხვიძრე, ორივეს საკმაოდ კარგად ვიცნობ და დიდი იმედიც მაქვს მათი...

ქეთევან ლოსაბერიძე, როგორც მოქალაქე, არასდროს ყოფილა განვებვრებული კარგი ბაზითა და გამართული მშველდონობით. სამწუხაროდ, მდგომარეობა ახლაც თითქმის ისეთივე ყოფილა.

ჩემის აზრით, თბილისში მშველდონობის განვითარებისათვის არავითარი საშუალება არ არის. ცხადია, სპორტული ბაზა მაქვს მხედველობაში, როცა ვარჯიში დავიწყებ, იქნებ მამის ერთისთვის არ ღირდა თავის შეწუხება, ახლა კი ამ საშუალების გარდა ვიღვე გვერი ვარჯიშობს. მართო მწვრთნელებს მონდობაში და მოწაფეების ნიჭი ვერავინ განუღებდა. დახურული ბაზაც არის საჭირო და ღიაც. ახლა სხვა დროა, სპორტსმენებს სხვა პირობები ჰქონდათ. ყველას ხომ ვერ დაიტევს „ლოკომოტივის“ დიდი ჩხის წინათ დიქველებული და მოშლილი სასროლეთი. არადა, რამდენ ბავშვს აბრუნებენ უკან, უბრალოდ, მათთვის ადგილი არ ჰყოფილი.

ბავშბის ნაკლებობას სხვებიც ჩივიან. მიკვირს და ვფიქრობ: მშვენებლები, როცა შენობას აგებენ, პირველ სართულს აუცილებლად უსახურ მიაზიანს უთმობენ. არ შეიძლება ერთი-ორი ასეთი მალახის ნაცვლად სპორტული დარბაზი მოაწყონ?...

55-ე სკოლის წინ პირველკლასელები შეგუფებულან, ალბათ მშობლებს თუ ელანს. ერთი გოგონა შუაში ჩამდგარა და მეგობრებში იკვეხნის: იცი, დედაჩემი ჩემპიონია, სახლში იმდენი ოქროს მედალები გვაქვს, გავყვებითო. აი, მთლით და სუყველას გიჩვენებთო. ეს თინიკო გვენეტამე, ქეთევან ლოსაბერიძის ქალიშვილი. გავა და ვინ იცის, იქნებ სხვა ბეჭერიც გამოჩნდეს ასეთი „მეკვარა“.

მანანა სოსელია.

„ლელო“ შემდეგი ნომერი გამოვა შაბათს, 11 ნოემბერს.

რედაქტორის მოადგილე უ. ჰიპინაძე.

რატომ უნდა გვახსოვდეს ეს სეზონი?

პანადის ვახეთი „ვინიპეგ ფრი პრესი“ თავის მკითხველებს ასეთ შეკითხვას უსვამს: რით შეიძლება დაგვამახსოვრდეს პოკეის ეროვნული ლიგის 73-ე ჩემპიონატი, რომელიც ამჟამად მიმდინარეობს? პასუხს ამ კითხვაზე ვახეთი თვითონვე სცემს: პირველ ყოვლისა, იმით, რომ უნდა გრეცემო გააუმჯობესა გორდი პოუს სნაიპერული რეკორდი, აგრეთვე იმით, რომ ნსლ-ს პროფესიულ ლიგაში სათამაშოდ მოვიდნენ საბჭოთა პოკეისტები.

გარდა ამისა, 13 აპრილს ნიუ-იორკის „რეინჯერსს“ უსრულდება საიუბილეო თარიღი, რომელიც კლუბი, ცხადია, ვერ იტრახებებს. 50 წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც „რეინჯერსის“ სტენლის თასს — ნსლ-ს ლიგის ყველაზე პოპულარულ ჯილდოს ფლობდა. ამავე დროს, ვახეთი ახუსტებს ამ ფაქტთან დაკავშირებით, ზოგიერთ საინტერესო დეტალს. 50 წლის წინ არ იყო დაბადებული ნსლ-ს 21 მწვრთნელთა...

გან ჩვიდმეტი, ხოლო თოთხმეტი მეწვერი ბავშვი ვახლდათ, „რეინჯერსის“ ამ ერთადერთი გამარჯვების შემდეგ სტენლის თასს ცხრაშვიდჯერ ფლობდა „მონრეალ კანადიენსი“, ათჯერ — „მეიფლიდსი“, ხუთჯერ — „რედ უინგზი“, ოთხჯერ — „აილენდერზი“ და „ოილერზი“, სამჯერ — „ბრიუინზი“, ორჯერ — „ფლეიერზი“ და თითოჯერ — „ბლექ ჰოუსსი“, აგრეთვე ჯილდოს წლებგანდები მფლობელი „კალგარი ფლეიშინი“. აღსანიშნავია ისიც, რომ 1940 წელს არ არსებობდა არც „აილენდერზი“, არც „ოილერზი“ და არც „ფლეიერზი“.

და კიდევ, სეზონი დასამახსოვრებელი იქნება იმით, რომ მარტში ოტავაში გაიმართება მსოფლიოს პირველი ოფიციალური ჩემპიონატი პოკეისტ ქალთა შორის. შეჯიბრებაში მონაწილეობას მიიღებენ ფინეთის, ნორვეგიის, შვეიცარიის, შვეიცის, ვერ-ის, აშშ-სა და კანადის გუნდები.

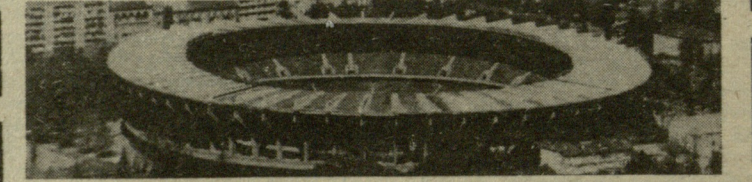
საკრიშო ფონდი — 300 ათასი დოლარი

უორჩანსანი (აშშ). „ვირჯინია სლიმის“ სერიის ჩოგბურთელ ქალთა აქ მიმდინარე ტურნირის საპროზო ფონდი 300 ათას დოლარს შეადგენს. სწორედ ამან განაპირობა ის, რომ შეჯიბრებაში ფაქტურად ყველა უძლიერესი ჩოგბურთელი გამოდის.

პირველ წრეში საბჭოთა ჩოგბურთის ლიდერი ნატალია ზვერევა

დამარცხდა დასავლეთგერმანელ ევა ჰუაფთან 7:5, 2:6, 4:6 და ასპარეზობას გამოეთიშა. სამაგიეროდ, ლიდერები წარმატებით მიიკვლევენ გზას გადამწყვეტი შეხვედრებისკენ. ასე, მეორე წრეში გაბრუნდა საბატონი (არგენტინა) აჯობა „ვირჯინია სლიმის“ მოსკოვის ტურნირში გენერალს ამერიკელ გრეტიკენ მექერს 6:2, 6:1, პამ შრაივერმა (აშშ) კი არგენტინელ ფლორენსა ლაბატს 6:3, 6:0.

თბილისის 3. ი. ლენინის სახელობის „დინამოს“ საადიონო (ა. წამათლის გამზირი № 2) 11 ნოემბერი • ფახეზურთი საქველმოქმედო მატჩი „გურია“ (ლანჩხუთი) — „ტორპედო“ (კუთაისი)

დასაწყისი 15 საათზე

მატჩზე დასასწრები და ლატარიის ბილეთები გაიყიდება სტადიონის სალონებში 10 და 11 ნოემბერს 10-დან 19 საათამდე (შესვენება 14-დან 15 საათამდე), ზოლო ორგანიზაციებში — 10 ნოემბერს.

მატჩის მთელი შემოსავალი გადაირიცხება ხიჯანხალისა და ხპორტის საქართველოს რეზნუბლიკური საქველმოქმედო ფონდის ანგარიშზე და მოხმარდება ქართულ ხპორტსა და ერის გაჯანხალების ინტერესებს.

ჩვენი მისამართი: წერილებისთვის — 880096, თბილისი, ლენინის ქ. 14, დეპეშებისთვის — თბილისი, „ლელო“.

რედაქციის ტელეფონები: წერილების განყოფილება — 98-97-55, სამაგნო — 98-97-52, ინფორმაციის განყოფილება — 98-97-53, „მერანი“ — 98-97-36, „მართე“ — 98-97-27.

88950 ინფაციო 66435

საქართველოს კბ ცკ-ის გამომცემლობის შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი სტამბა. 880096, თბილისი, ლენინის ქ. 14, იმეჭდება ოფიტური წესით საჯარეთო კორპუსში: ხპარაულის, 29. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 უე 10 581